

אינטראקציה חברתית בלמידה שיתופית מקוונת (פוסטר)

מירי שינפלד
סמינר הקיבוצים המכללה לחינוך
לטכנולוגיה ולאמנויות
mirish@macam.ac.il

ציפי זלקוביץ
סמינר הקיבוצים המכללה לחינוך
לטכנולוגיה ולאמנויות
zipzel@013.net

שרה ויסברג
סמינר הקיבוצים המכללה לחינוך
לטכנולוגיה ולאמנויות
weissbergs@gmail.com

Social Interaction in Online Collaborative Learning (Poster)

Sarah Weissberg
Kibbutzim College of Education
Technology and the Arts

Zipi Zelkovitz
Kibbutzim College of Education
Technology and the Arts

Miri Shonfeld
Kibbutzim College of Education
Technology and the Arts

Abstract

This study examined the role of social interaction in online collaborative learning in a learning community of teacher students who participated in a distance learning course for the first time. The students who participated in the "Diaspora mission" project studied in the online course and wrote blogs about their satisfaction, support, connection and social interactions during the course. They used various technological tools to create social presence in their learning. Analysis of blogs and interviews conducted with the students revealed that they experienced individual development as a result of the online collaborative learning. Students indicated a sense of growth both in social level and professional level. They mentioned the wonderful feeling of active participation in the process of building a learning community. They were able to share learning experiences, receive assistance with tasks and educational projects, while using collaborative writing and synchronous meetings.

Keywords: collaborative learning, online learning, social interaction.

תקציר

מטרת מחקר זה הייתה לבדוק את מקומה של הנוכחות החברתית בלמידה שיתופית בקהילת לומדות מקוונת של סטודנטיות להוראה המתמודדות לראשונה בלמידה מרחוק. זאת בשל העובדה שבמערכת

החינוך מתנהל מעבר מסביבות למידה מסורתיות אל סביבות מתוקשבות. תהליך זה מצריך הקניית מיומנויות שונות המאפשרות השתלבות בקהילות המקוונות של המאה ה-21. בנוסף, הלמידה השיתופית חיונית להתפתחות אישית וחברתית ומובילה לאינטראקציה החברתית (Iqbal, Kousar & Ajmal, 2011). ללמידה שיתופית היבט חשוב מאד בסביבת למידה מקוונת (רותם ופלד 2008) בפיתוח העצמי ובקידום הלומדים. כמו-כן, למידה שיתופית מקוונת גורמת להעלאת האימון בין החברים בקבוצה (Hoter, Shonfeld & Ganayem, 2009).

עבודה זו נעשתה בגישה איכותנית, המחקר כלל 17 סטודנטיות שהכירו אחת השנייה טרום המחקר מלימודיהן במכללה, וכולן השתתפו בפרויקט "שליחות בגולה", המתקיים במכללה להוראה במרכז הארץ. סטודנטיות אלו השתתפו בהתנסות ראשונית בקורס למידה מרחוק שהתקיים במהלך שהותן בשליחות

למשך חמישה חודשים. הסטודנטיות השתלבו בהתנסות בהוראה ובפעילויות חברתיות במקומות השליחות (ערים ברחבי רוסיה, אוקראינה, גרמניה ובישראל).

הממצאים נאספו מבלוגים שנכתבו במהלך הקורס ומראיונות של ארבע סטודנטיות שנעשו עם סיום הקורס. במהלך הקורס הסטודנטיות כתבו בשני בלוגים, האחד בלוג אישי ובו דווח על חוויות במהלך השליחות ואלו השני בלוג משותף. הראיון כלל 12 שאלות שעסקו באינטראקציה החברתית של הלומדות, השפעת הלמידה השיתופית המקוונת על התפתחותן המקצועית, העמדות שלהן כלפי הקורס והשפעתם על עתיד ההוראה שלהן.

מהממצאים עלה שנוצרה תלות חיובית בין הסטודנטיות בסביבה המקוונת, שמוצגת כמקום הכרות וחיבור. הן יצרו חווית למידה משותפת שקידמה אותן בעבודתן ובקשר החברתי שלהן. הסטודנטיות טענו שתחושת ה"ביחד" קדמה את ההתפתחות החברתית, הן ציינו את ההווי החיובי והמעודד של המפגשים המקוונים בהם יכלו לצפות ולשמוע אחת את השנייה, וגם לראות תמונות באתר הקורס. הן חשו בדאגה ובאכפתיות של אחת לשנייה והביעו רצון לעזור בשיתוף רעיונות וחומרים כדי להיות לעזר בשדה ההוראה. הכתיבה השיתופית – תרמה להן בפתרון בעיות לימודיות וחברתיות ובהתמודדות עם קשיים משותפים. הן חשו שהן תורמות ונתרמות, רוצות לעזור ולהיעזר אחת בשנייה. תחושתן כתורמות ונתרמות נבנתה דרך הלמידה השיתופית המקוונת. הסטודנטיות הביעו את הערכתן החיובית לאופי הקורס וחשיבות הקהילה המקוונת. הערכתן התבטאה בתיאור רגשות וחוויות אישיות.

נראה כי הבלוגים הם כלי יעיל לאינטראקציה חברתית בין סטודנט לסטודנט ובין הסטודנט למרצה. זהו המקום בו כותבים הסטודנטים על חוויות והתנסויות אישיות, וחולקים ברעיונותיהם ביחס לנושא הקורס. העובדה שלא היה להן רקע קודם בלמידה מתוקשבת מרחוק לא היוותה מכשול או מחסום ביצירת קהילת לומדות מקוונת. הן התאימו את עצמן ללא קושי לדרך הלמידה מרחוק. המרחק הפיזי ביניהן ותחושת הבדידות היוו זרז לניצול מלא של כל כלי התקשוב שעמדו לרשותן בקורס המקוון.

מילות מפתח: למידה מקוונת, למידה שיתופית, אינטראקציה חברתית.

מקורות

רותם אי ופלד י' (2008). לקראת בית ספר מקוון. מכון מופ"ת.

Hoter, E., Shonfeld, M., & Ganayem, A. (2009). ICT in the service of multiculturalism. *The International Review of Research in Open and Distance Learning*, 10(2). Retrieved November 30, 2012, from: <http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/601/1207>

Iqbal, M.J., Kousar, N & Ajmal, M (2011). Collaborative learning: myth for distance learning?, *International Journal of Academic Research*, 3(4), 605-608.